

LEKCJA 8

PISMO ŚWIĘTE – PISEMNE OBJAWIENIE BOGA

W poprzednich lekcjach poznaliśmy wiele faktów dotyczących natury Boga, natury człowieka, pochodzenia i natury grzechu, aniołów i ich działania oraz Bożego planu odkupienia upadłego człowieka. Na pewno zauważyłeś, że głównym źródłem wszystkich tych doktryn jest Biblia, Pismo Święte. Jest to pismem objawienie się Boga.

Prawdziwym jest założenie, że suwerenny, miłujący, sprawiedliwy Bóg będzie chciał objawić się swojemu racjonalnemu stworzeniu za pomocą przekazu pisanego. Jakże wspaniale jest to, że Bóg postanowił posłużyć się ludźmi poddanymi Jego woli i uczynić ich autorami Pisma Świętego. Cudownie jest dowiadywać się o tym, jak zapiski ponad 40 osób powstałe w okresie ok. 1600 lat, zostały przez Boga zachowane i znajdują się w naszej Biblii.

Zaczynając studiowanie części 3., rozważymy najpierw objawienie Bożego planu odkupienia, zapisanego w Piśmie Świętym. Po drugie, rozpatrzmy dowody na to, że Biblia jest prawdziwie świętym Słowem Boga. Następnie zastanówimy się nad Kościołem, Ciałem, którym posługuje się Bóg, by wzywać ludzi niezbaawionych do siebie, pokrzepiać ich wiarę i czynić ich efektywnymi świadkami. W ostatniej lekcji naszego kursu rozważymy cele odkupienia w odniesieniu do przyszłości.

Plan lekcji

- Potrzeba pisemnego objawienia
- Natchnienie Pisma Świętego
- Wyjątkowość Pisma Świętego
- Interpretacja Pisma Świętego
- Autorytet Pisma Świętego

Cele lekcji

Po skończeniu lekcji powinieneś umieć:

- Zdefiniować terminy związane z natchnieniem Pisma Świętego.
- Powiedzieć, dlaczego było potrzebne pisemne objawienie Boga.
- Wyjaśnić, co rozumiemy przez *wyjątkowość* i *autorytet* Pisma Świętego.
- Przedstawić, jakie miejsce Pismo Święte powinno zajmować w życiu wierzących i Kościoła.
- Zrozumieć znaczenie poprawnej interpretacji Pisma Świętego.

Czynności lekcyjne

1. Przestudiuj lekcję zgodnie z procedurą podaną w lekcji 1. Pamiętaj o przeczytaniu wszystkich fragmentów Pisma Świętego podanych w treści lekcji. Udziel odpowiedzi na wszystkie pytania nauczajace.
2. Znajdź w słowniczku wszystkie nowe dla ciebie słowa kluczowe i zapoznaj się z ich definicjami.
3. Odpowiedz na pytania kontrolne i sprawdź odpowiedzi.

Słowa kluczowe

apokaliptyczny	natchnienie	tradycja ustna
autografy	niezgoda	uwierzytelnić
budujący	objawienie	wiarygodny
doktryna	odkrycie	wypaczenie
kanon	oświecać	zachowanie
miarodajny		

Treść lekcji

POTRZEBA PISEMNEGO OBJAWIENIA

Cel 1. *Znajdź zdania wyjaśniające, dlaczego istniała potrzeba pisemnego objawienia się Boga.*

Większość z nas ma słabą pamięć. Jeśli Bóg objawiłby mi się (twarzą w twarz w określonym momencie mojego życia, szybko zapomniałbym pewnych szczegółów tego objawienia. Wkrótce wspomnienia tego wydarzenia wyblakłyby. Moze przypomniałbym sobie niektóre części objawienia bardziej żywo, ale na pewno wspomnienia szczegółów zatarłyby się i były niejasne. Gdybym natychmiast po objawieniu opowiedział je ze szczegółami mojemu dziecku, na pewno nie zapamiętałoby wszystkiego, co powiedziałem. Gdyby mój syn miał je potem dalej przekazać swoim dzieciom, upływ czasu zatarłby historię w jego pamięci i wypaczył ją. Widzimy zatem, że taka metoda przekazywania Bóżeo objawienia nie byłaby rzetelna.

Tradycja ustna, historie przekazywane z pokolenia na pokolenie, mogą się znacznie zmieniać w miarę upływu czasu. Widac zatem wyraźnie, że ta metoda dowiadywania się o Boga i Jego celach nie jest godna zaufania.

Nasz wielki i mądry Bóg okazuje swoją miłość do nas także przez to, że nas zabezpiecza. Zapewnia nam fizyczne przetrwanie, na przykład przez obieg wody, co powoduje uzupełnianie i oczyszczanie zasobów wody. Niemniej wspaniała jest Jego metoda uzupełniania tlenu w atmosferze. Wydychając wydalamy dwutlenek węgla, natomiast rośliny uwalniają do atmosfery tlen. Człowiek wdycha tlen produkowany przez rośliny, natomiast rośliny do produkcji pożywienia zużywają wydychany przez nas dwutlenek węgla.

Jeśli Bóg tak wspaniale zapewnił nam *fizyczne* przetrwanie, na pewno nie pozostawi nas samych w sprawach *duchowych*. Bez Bożego objawienia, naturalny człowiek nie uświadomiłby nawet sobie swojej beznadziejnej sytuacji i potrzeby znalezienia pomocy. By zrozumieć, dlaczego potrzebujemy Bożego objawienia, musimy zrozumieć, co znaczy słowo *objawienie* w odniesieniu do Boga. Oznacza ono, że Bóg *objawia* albo *odkłada* ludziom coś, czego nie byłby w stanie inaczej poznać, dowiedzieć się na temat Niego samego i Jego planów. Zapamiętaj tę definicję i inne definicje kluczowych słów przedstawiane w tej lekcji.

1 Zapisz definicję słowa "objawienie" w odniesieniu do Boga. Wykorzystaj do tego swój zeszyt.

Bóg jest wielki i kochający i ponieważ człowiek rozpaczliwie potrzebuje pomocy w rozwiązaniu problemu grzechu, możemy się spodziewać, że Bóg jasno powie człowiekowi o tym, kim jest i czego oczekuje od człowieka. Co więcej, najlepiej byłoby zapewnić temu objawieniu odpowiednią ochronę, tak by ludzie mogli posiadać nie wypaczoną informację. Dlatego, jak mogliśmy się tego spodziewać, Bóg zadbał o to, by Jego objawienie zachowało się w formie pisanej.

2 Zakreśl litery poprzedzające PRAWDZIWE zdania.

- a Bóg musiał przekazać pisemne objawienie po to, by ludzie wiedzieli, czego od nich oczekuje.
- b Tradycja ustna jest najbardziej godnym zaufania sposobem przekazywania Bożego objawienia z pokolenia na pokolenie.
- c Tradycja ustna jest lepsza niż przekaz pisany, ponieważ można ją uwspółcześniać i zmieniać zgodnie z potrzebami człowieka.
- d Przekaz pisany posiada pewne normy, które pozwalają na dokładne zachowanie obrazu przeszłości tak, byśmy nie zapomnieli o tym, co się wydarzyło.

NATCHNIENIE PISMA ŚWIĘTEGO

Określenie natchnienia

Cel 2. *Określ i wymień dowody na natchnienie Pisma Świętego.*

Wierzymy, że Pismo Boga jest nieomylnym (bezbłędnym) objawieniem Jego samego i Jego celów w życiu ludzi. Zostało ono napisane przez ludzkich autorów pod *natchnieniem* Ducha Świętego. Jest to zapisany przekaz Bożej prawdy, którą może być w pełni odkryta jedynie za pośrednictwem Bożego objawienia.

Przez Pismo Święte rozumiemy Stary i Nowy Testament – Biblię składającą się z 66 ksiąg. (Niektórzy przyjmują do kanonu księgi apokryficzne i uznają większą liczbę świętych ksiąg.)

Przez natchnienie rozumiemy działanie Ducha Świętego, który kierował i nadzorował ludzkich pisarzy Pisma Świętego w wyborze materiału zawartego w księgach i doborze słów. Było to szczególne uzdolnienie do wykonania szczególnego zadania. Bóg umieścił w umysłach i sercach piszących to, co chciał przez nich wyrazić. Pisali oni pod kierownictwem Ducha Świętego, który uszczepił autorów przed błędami i pominięciami w zapisywaniu tego, co Bóg chciał powiedzieć. Jednocześnie można zauważyć, jak wspaniale Bóg wykorzystał osobowość ludzkich autorów w zapisywaniu swojego objawienia. Styl, słownictwo każdej księgi zawartej w Piśmie Świętym są charakterystyczne dla danego pisarza i jego osobowości.

Autorzy Biblii nie zawsze byli świadomi tego, że to, co piszą, będzie częścią Bożego pisanego objawienia. Niemniej jednak, gdy przychodziło natchnienie, pisali posłusznie i nie mieli wątpliwości, jakich słów używać. Bóg, na przykład, natchnął Łukasza, by zbadał i poznał wszystkie świadectwa naocznych świadków życia Jezusa, aby przedstawić uporządkowany zapis (Łk 1,1-4). Paweł pisał czysto odpowiadając na pytania zborów, podając nauczanie potrzebne w zborach i pocieszenie dla jednostek (1 Kor 1,10-13; 7,1; Ga 1,6-7; 1 Tim 1,3; Fj 10). A jednak wszystko co napisał było z inspiracji Ducha Świętego.

Dwa fragmenty w Nowym Testamencie rzucają cenne światło na rodzaj natchnienia pisarzy. Paweł powiada, że *całe Pismo przez Boga jest natchnione* (1 Tim 3,16). Piotr zaś podaje następujące stwierdzenie:

“(...) wszelkie proroctwo Pisma nie podlega dobrowolnemu wykładowi, albowiem proroctwa nie przychodziło nigdy z woli ludzkiej; lecz wypowiadali je ludzie Boży, natchnieni Duchem Świętym” (2P 1,20-21).

Często sami pisarze mówią o swoim natchnieniu albo o inspiracji doświadczanej przez innych autorów Pisma. Piszą o tym używając określenia: *Bóg do nich przemówił*.

3 Znajdź poniższe fragmenty Pisma i określ, w jaki sposób Bóg przemawiał przez pisarzy

- a 2Moj 17,14
- b 2Moj 24,4
- c Iz 43,1
- d Jr 11,1
- e Am 1,3.6.9
- f 1Kor 14,37
- g 2P 3,15-16

Widzimy stąd, że natchnienie Ducha Świętego spoczywające na autorach Biblii było *szczególnym uzdolnieniem do wykonania konkretnego zadania*.

4 Wybierz właściwe zakończenie następującego zdania: *Natchnienie Pisma odnosi się do*.

- a) każdej pracy opartej na temacie biblijnym.
- b) konkretnego uzdolnienia Ducha Świętego do wykonania szczególnego zadania.
- c) każdej myśli i każdego czynu zapisanego w Piśmie.
- d) prowadzenia Ducha Świętego w życiu ludzi wybranych do zapisania Bożego objawienia Jego samego i Jego planu.
- e) stylu i słownictwa autorów Pisma.
- f) całej zawartości Pisma wraz z wybranym materiałem i dobranymi słowami.

Dowody natchnienia

Przejdźmy teraz do badania dowodów natchnienia. Rozważmy uznanie Starego Testamentu przez Jezusa, wypełnienie proroctw biblijnych i jedność tematu Biblii.

1. *Jezus demonstrował szacunek i uznanie dla Starego Testamentu.* Jezus objawiał swoje myśli na temat Starego Testamentu w trojaki sposób. Po pierwsze, potwierdził, że Słowo trwać będzie na wieki (patrz Mt 5,17-18; Lk 10,26; 21,22; J 10,35). Po drugie, powiedział, iż Pismo mówi o Nim (Mt 26,24; Mk 9,12; Lk

18,31; 24,44; J 5,39). Po trzecim, Jezus okazał, że przyjmuje autorzytet Starego Testamentu cytując go (Mt 4,4 7,10; 21,13; 26,31).

Czy zwrócicieś uwagę na to, że Jezus nigdy nie wskazywał na to, aby jakaś myśl albo nauka Starego Testamentu była fałszywa lub niegodna? Na pewno wypowiedziałby swoje zdanie, gdyby jakaś część Starego Testamentu nie była natchniona. Jezus okazywał całkowitą akceptację Pisma Świętego, które sami Żydzi uznawali za natchnione przez Boga. Szacunek i akceptacja okazywane przez Jezusa Staremu Testamentowi, posługiwanie się nim, są mocnymi dowodami na poparcie nadprzyrodzonego natchnienia.

2. *Proroctwa biblijne wypełniły się.* Biblia to coś więcej niż tylko książka napisana przez utalentowanych autorów. Wypełnienie się wielu z jej przepowiedni z całą dokładnością wskazuje na zaangażowanie Ducha Świętego. W żaden sposób pewne wydarzenia nie mogły zostać przewidziane, nawet przez inteligentnego, rozsądnego człowieka. A przecież wiele z proroctw w zadziwiający sposób już się wypełniło, a pozostałe wypełnią się we właściwym czasie.

Miejsce narodzin Jezusa. Mała miejscina, w której miał się narodzić Mesjasz, została wyróżniona przez proroka Micheasza na 700 lat przed tym wydarzeniem: "Ale ty, Betlejemie Efrata, najmniejszy z okręgów judzkich, z ciebie mi wyjdzie ten, który będzie władcą Izraela. Początki jego od prawiętku, od dni samarzytych" (Mt 5,1). Wyobraź sobie wszystko, co musiało się wydarzyć, aby Józef i Maria znaleźli się w tym mieście. Z czysto ludzkiego punktu widzenia można powiedzieć, że o mało co, a by się im nie udało! Bardzo szybko po ich przybyciu do miasta, narodził się Jezus. Duch Święty w swojej wszechwiedzy wiedział, że boski Król nie narodzi się w Jerozolimie, ale w małym mieście Betlejem.

Zdrada Jezusa. Zadziwia mnie fakt, że zdradę Jezusa przepowiedział Psalmista 1000 lat przed narodzeniem Jezusa. Kto mógł przypuścić, że ów Pomazaniec, za którym tęskniły pokolenia, ten, który przyniesie zbawienie Izraelowi, wyznaczony przez Boga, by władał na wieki, zostanie zdradzony przez przyjaciela. A jednak każdy z nas może przeczytać: "Nawet przyjaciel mój, któremu zaufałem, który jadł mój chleb, podniósł pięć przeciwko mnie" (Ps 41, 10).

Rodzaj śmierci. Trzecia zapowiedź, która mnie zadziwia, dotyczy rodzaju egzekucji, która w czasach, gdy Dawid pisał Ps 22, nie była znana w Izraelu. W czasach Dawida Żydzi zadawali śmierć złoczyńcom przez ukamienowanie. Ps 22 zapowiada inną metodę: "I... przebywali ręce i nogi moje" (w. 17). Brzmiało to dziwnie dla uszu Żyda, a jednak był to dokładny obraz rzymskiego ukrzyżowania.

Proroctwo określa też inne szczegóły ukrzyżowania. Pamiętaj, może, że Bóg przekazał specjalne pouczenia Mojżeszowi dotyczące przygotowania ludu do

wyjścia z Egiptu. Mieli zabić paschalnego Baranka i jego krwią pokropić futryny drzwi. Także mięso miało być specjalnie przygotowane – miało być w całości upieczone. Bóg miał wiele uzasadnień tego polecenia, ale jedno było szczególnie jasne: *żadna kość nie miała być złamana*. Jeśli gotowaliby mięso, musieliby połamać kości, aby włożyć mięso do garnka. Duch Święty wiedział, że baranek paschalny był symbolem doskonałego Baranka Paschalnego. Dlatego słowo prorocze wypowiedziane na 1000 lat przed Jego narodzeniem określało, że będzie żarliwy, przebity i zbity, ale kość Jego nie zostanie złamana (por. Iz 52,13–53,12 z Ps 34,21).

5 Przeczytaj J 19,31–37 i napisz w zeszycie, czego dowiadujemy się w związku z prorocstwem, które przed chwilą omówiliśmy.

Inne proroctwa. Wiele innych proroctw spełniło się w sposób wykluczający zbieg okoliczności. Przyjrzyjmy się wielu proroctwom wypełniającym się na naszych oczach, a dotyczących odrodzenia się Izraela jako narodu i państwa (patrz Iz 35,1–2; Ez 37; Za 8,7–8; 10,9). Wypełniło się tak wiele przepowiedni z księgi Daniela, że liberalni krytycy próbowali twierdzić, iż zostały one napisane po fakcie, a nie były proroctwem. To jednak im się nie udało. Współcześnie naukowcy ciągle odkrywają nowe dowody potwierdzające fakt, że Daniel żył w czasach niewoli babilońskiej i objawienia dotyczące przyszłości zostały zapisane w tym czasie.

1. *Biblia prezentuje cudowną jedność tematów.* Choć Biblia została napisana przez 40 pisarzy, na przestrzeni ok. 1600 lat, widzimy w niej jeden główny temat: *Boże odkupienie człowieka przez ofiarę Jego Syna, Jezusa Chrystusa*. W Piśmie znajdujemy jeden system doktrynalny, takie same normy moralne, jeden plan zbawienia i jeden Boży program. W poszczególnych księgach temat ten nie jest zanazywany ani zmieniany, ale wypełniany i uzupełniany w sposób bardzo harmonijny. Wspaniała seria objawień następuje po sobie osiągając punkty kulminacyjne w finałowym fragmencie nad Szafirem. Księgi Biblii, tak różne jak 3 Mojżeszowa i Ewangelia Jana, ukazują jedną historię, jeden temat, jedno dzieło. Cztery Ewangelie podają nam szczegóły życia Chrystusa, a każda z nich rzuca światło na inny aspekt Jego charakteru i służby. A wszystkie one stanowią jedność.

6 Bez zagładania do poprzedniej części, odpowiedz w zeszycie na pytania.

- Wypisz trzy dowody na natchnienie Pisma.
- W jaki sposób Jezus okazywał, że przyjmuje autorytet Starego Testamentu?
- Podaj przykład spełnionego proroctwa biblijnego.
- Jaki jest główny temat Biblii przewijający się od 1 Księgi Mojżeszowej do księgi Objawień?

WYJĄTKOWOŚĆ PISMA ŚWIĘTEGO

Cel 3 *Określ kryteria wyjątkowości kanonu Starego i Nowego Testamentu i znajdź zdania dotyczące kanonu Pisma Świętego*

Kiedy mówimy o *wyjątkowości* Pisma Świętego, mamy na myśli fakt, że Biblia jest pisaniem, *pełnym* objawieniem Bożej prawdy. Dowiedzieliśmy się, że Bóg posłużył się ludzkimi autorami do zapisania swojego objawienia. Mówiliśmy też o czasie powstawania pełni Bożego objawienia. Dochodzimy zatem do dwóch ważnych kwestii. (1) Kiedy objawienie zostało zakończone? (2) Co zawiera się w Bożym objawieniu? Przejdźmy do zbadania tych dwu spraw

Zakończenie Bożego objawienia

Zwróciliśmy uwagę na stosunek Jezusa do Starego Testamentu – Jezus okazywał swoją akceptację wielokrotnie go cytując. Jednak zbliżając się do końca swojej ziemskiej służby, powiedział swoim uczniom, że objawi im więcej prawdy:

„Mam wam jeszcze wiele do powiedzenia, ale teraz znieść nie możecie; lecz gdy przyjdzie On, Duch Prawdy, wprowadzi was we wszelką prawdę; bo nie sam od siebie mówić będzie, lecz cokolwiek usłyszy, mówić będzie, i to, co ma przyjąć wam oznajmi. On mnie uwielbi, gdyż z niego weźmie i wam oznajmi. Wszystko, co ma Ojciec, moje jest, dlatego rzekłem, że z mego weźmie i wam oznajmi” (J 16,12-15)

Z przytoczonego fragmentu wynika, że Duch Święty objawi dodatkową prawdę. Prawda ta będzie dotyczyła *przyszłych wydarzeń* („co ma przyjść”), *przewodzenia i oświecenia* („z mego weźmie i wam oznajmi”) i dalszej doktryny („we wszelką prawdę”) potrzebnej do prowadzenia życia *podobającego się Bogu* („On mnie uwielbi”).

W wypowiedzi Jezusa zawarte są dwie niezwykle ważne sprawy:

1. Jezus obiecał, że Duch Święty dokona objawienia wprowadzając Jego naśladowców *we wszelką prawdę* (w.13). Uzdolni ich do zrozumienia i zastosowania nauczania Jezusa.
2. Jezus mówił o objawieniu nowotestamentowym zanim zostało odsłonięte przed ludzkimi autorami i zapisane. Można powiedzieć, że zostało z wyprzedzeniem *uwierzytelnione*. *Uwierzytelnić* znaczy ogłosić międzynarodym i zatwierdzić. W ten sposób dzieło autorów Ewangelii, księga Dziejów Apostolskich, Listy i księga Objawienia zostały zapowiedziane, wyjaśnione i zatwierdzone.

Autorzy, tacy jak Paweł, stwierdzali, że to co piszą otrzymali przez objawienie. Mówiąc o swoich doświadczeniach w Ef 3,1–12 apostoł powiada, że on sam, inni apostołowie i prorocy otrzymali Boże objawienie uprzednio nieznaną prawdę. Piotr także zauważał wartość tego, co objawiał Duch Święty i do czego natchnął autorów Nowego Testamentu (2P 1,20–21). W 2P 1,15–16 pisze o doktrynalnej nauce apostoła Pawła określając ją mianem *Pismo*.

Do roku 64 lub 65 po Chr. zostały napisane Ewangelie i większość Listów. Kazały one wśród zborów, 25–30 lat później apostoł Jan otrzymał Objawienie. Duch Święty uzdolnił apostoła do otrzymania tego objawienia i wydaje się, że wtedy zakończył Boże objawienie. I w tym momencie Pismo Święte zostało zakończone, nie wolno nam do niego nic dodawać ani (zmieniać). Bóg stopniowo objawiał swoją wolę i cel w okresie ok. 1600 lat. Więcej już nie potrzebujemy. Bóg powiedział wszystko, co chciał powiedzieć, odnośnie siebie samego i swojego planu dla nas.

Oznacza to, że szczególne natchnienie Ducha Świętego, które doprowadziło do powstania Słowa Bożego w formie pisanej nie jest dla nas dzisiaj dostępne. Należało wyłącznie do twórców Pisma Świętego. My możemy otrzymać Boże natchnienie do rozszerzania Jego Królestwa, ale nie pismennego objawienia. Po przeczytaniu, przestudiowaniu i zastosowaniu nauk Pisma możemy z całą stanowczością stwierdzić, że Bóg przemówił w sposób *naszy i spólny*. W *pełni* objawił to, co chciał. Nie planuje niczego więcej i nic więcej nie jest potrzebne.

Musimy jednak pamiętać, że Bóg nadal przemawia do swojego Kościoła. Przez dar proroctwa Duch Święty nadal ogłasza ludziom wierzącym Boże zamysły. Jednakże każde proroctwo musi być zgodne ze Słowem Bożym, budujące, napominające i pocieszające wierzących (1Kor 14,3). Nie może zasypować, a tyro bardziej być w sprzeczności z objawieniami podanymi w Wieku Apostolskim jako ogólne pouczenie dla kościoła.

7 Dowiedzieliśmy się, że Jezus potwierdził Stary Testament, często z niego cytując w czasie swojej służby. Odpowiedz na poniższe pytania dotyczące Nowego Testamentu w zeszycie.

- Jaki fragment Pisma Świętego mówi nam o tym, że Jezus uwierzytelnił pisma Nowego Testamentu z wyprzedzeniem?
- Czego według słów Jezusa miała dotyczyć dodatkowa prawda?
- Przytocz dwa fragmenty Biblii, które świadczą o tym, iż apostołowie wiedzieli o tym, że zapisują Boże objawienie.

8 Dlaczego tak ważne jest, byśmy wiedzieli, iż Boże przesłanne objawienie, Biblia, jest pełnym Bożym objawieniem? Odpowiedz w zeszycie.

Kanon Pisma Świętego

Od ostatniego objawienia w Piśmie Świętym upłynęło prawie 1900 lat. Boże objawienie w Nowym Testamencie określało Boży plan odkupienia i Jego ostateczne zaproszenie skierowane do człowieka.

Możesz zapytać: W jaki sposób różne zapisy objawionej prawdy znalazły się razem w jednej księdze? Kiedy to nastąpiło? Jaka instytucja albo pojedyncza osoba odpowiada za zebranie ksiąg Biblii? Rozważmy te pytania.

Formowanie się Starego Testamentu

39 ksiąg Starego Testamentu nazywamy *kanonem*. Słowo to pochodzi od greckiego słowa *kanon*, które znaczyło pierwotnie "trzcina". Później zaczęło oznaczać "trzcinę mierniczą, regułę, normę". W odniesieniu do Pisma Świętego słowo *kanon* odnosi się do ksiąg, które zostały zbadane według pewnych kryteriów i uznane za spełniające wszystkie wymagania, by można było uznać je za natchnione Boże objawienie.

W skrócie – początek Bożego objawienia został zapisany przez Mojżesza ok. 1450 r. przed Chr. Ostatnie objawienia Starego Testamentu zostały zapisane ok. Końca XV w. przed Chr. Mojżeszowi przypisuje się autorstwo pierwszych pięciu ksiąg Starego Testamentu, znanych często pod nazwą *Zakon*. Następnie w Biblii hebrajskiej znajdowali się *Prorocy*. Były to księgi ludzi, którzy zajmowali urząd proroka. Trzecia część ksiąg zwana była *Pismami* i składała się z trzech grup: (1) księgi napisane na specjalną okazję, święto (na przykład, księga *Estery* używana była w czasie święta Purim); (2) księgi poetyckie (Psalmy, Przypowiesci i Jaby); (3) księgi historyczne (Daniel, Łezdrasz, Nehemiasz i Kroniki) napisane przez ludzi nie zajmujących urzędu proroka, chociaż Daniel operował danym proroczym. 39 ksiąg, składających się na Biblię Hebrajską, to te same księgi, które uznajemy za Stary Testament.

Dowody, przytaczane przez żydowskiego historyka Józefa Flawiusza (95 r. po Chr.), wskazują na to, że księgi Starego Testamentu zostały zebrane razem pod kierownictwem Łezdrasza i członków Wielkiej Synagogi w J w. przed Chrystusem. 39 ksiąg z trzech wspomnianych przez nas kategorii – Zakon, Prorocy i Pisma – zostało uznane przez lud Boży za natchnione przez Boga i za jedyną regułę wiary i życia. Zapiski dyskusji w Domu Nauki w Jamnie, w Palestynie, s. 100, 70–100 po

Chr. dowodzą uznania istnienia kanonu 39 ksiąg, które nazywamy Starym Testamentem.

Formowanie się Nowego Testamentu

W czasie dwóch wieków przed przyjściem Chrystusa Izrael cierpiał straszny ucisk i prześladowanie z rąk obcych narodów. Ludzie zastanawiali się: Dlaczego Bóg nie interwenkuje? Czy nie ma już nadziei na sprawiedliwość?

Jakby w odpowiedzi na te niespokojne pytania pojawiły się pisma zwane *apokaliptycznymi* (przepowiadające wydarzenia wstrząsające światem). Pojawiły się różne księgi, których autorami rzekomo miały być postaci biblijne. Te, tak zwane proroctwa ogłaszały, że wkrótce Bóg dokona gwałtownego sądu, ukarze niegodziwych, a wynagrodzi sprawiedliwych. Choć literatura ta posiada wartości historyczne, nie była nigdy stawiana na tym samym poziomie co Pismo Święte ani przez Żydów, ani przez pierwotny Kościół. Przykładem tego typu literatury są pisma zwane *apokryfami*.

W takich właśnie okolicznościach Jezus przyszedł, by służyć, umrzeć, zmartwychwstać i wstąpić do Ojca. Przyszedł przynieść nadzieję i światłość dla ludzi pogrążonych w ciemności grzechu; nie karał jednak niegodziwych ani nie nagradzał sprawiedliwych. Zamiast tego ustanowił Kościół i nakazał wierzącym, aby wszędzie zwiastowali ewangelię. Powiedział, że Jego naśladowcy mają głosić wszystko, co On sam powiedział (Mt 28, 20). Oczywiście, potrzebny był zapis Jego słów.

W miarę jak pierwotny Kościół wzrastał liczebnie i rozszerzał swój zasięg geograficzny, wierzący rozwijali się dzięki służbie głoszenia ewangelii. Służba ta została zapoczątkowana przez tych, którzy odeszli z Panem. Wtedy też zaczęły pojawiać się pytania dotyczące praktycznego zastosowania Słowa Bożego w rozwiązywaniu codziennych problemów. Jak chrześcijanie mieli radzić sobie w innych kulturach, spełniać wymagania społeczeństwa i reagować na herezje (opinie i doktryny sprzeczne z przyjętymi wierzeniami). Apostołscy przywódcy odpowiadali na te potrzeby pisząc pouczające listy, które krążyły między zborami. Widac wyraźnie, że ich powstanie zostało zamiejowane przez Ducha Świętego. Listy uznawane były za Pismo Święte (2P 3, 15-16). Później, w miarę jak apostołowie i pierwsze pokolenie wierzących starzeł się, Duch Święty zamsprowował pewnych autorów do spisania życia Chrystusa (2P 1, 12-15). Zapisy te zwane są Ewangeliami (Mareusza, Marka, Łukasza i Jana).

Musimy pamiętać, że w czasie rozwoju Kościoła istnieł też fałszywy "bracia", fałszywi "apostołowie" i "antychryści", którzy proponowali Kościołowi swoje

doktryny. (Przeczytaj 2Kor 11,12-15; Ga 1,6-9; 3,1; Kol 2; 1Tm 4,1-3; 2Tes 2; 2P 2; 1J 2,18-19 i Judy, które o tym mówią.) Oprócz fragmentów Pisma krążyły między zborami i inne pisma. Dlatego Kościół ustalił zasady rozpoznawania Pisma natchnionego przez Boga, które miało zająć właściwe mu miejsce w Kościele. To posunięcie oddzieliło Pismo Święte od innej literatury.

Zasady doboru (kanon) pism Nowego Testamentu były następujące:

1. Tekst musiał być napisany przez apostoła albo przez niego potwierdzony.
2. Treść musiała mieć charakter duchowy uznawany za natchniony przez Boga.
3. Musiał być powszechnie uznawany przez Kościół za natchniony przez Boga.

Bardzo wczesnie w historii Kościoła 27 ksiąg Nowego Testamentu zostało przebadanych według tych kryteriów i nieformalnie określonych jako natchnione przez Boga. Zostało to oficjalnie potwierdzone w czasie Synodu w Kartaginie w 397 r., kiedy grupa przywódców Kościoła ogłosiła, że w skład Nowego Testamentu wchodzi 27 określonych ksiąg. W ten sposób synod potwierdził tylko to, co było już oczywiste dla wierzących prowadzonych przez Ducha Świętego.

9 Określ w przybliżeniu daty i grupy osób odpowiedzialne za opracowanie kanonu Starego i Nowego Testamentu.

- a) Stary Testament
- b) Nowy Testament

10 Określ własnymi słowami kryteria wyboru spośród pism chrześcijańskich pierwszych wieków tych pism, które znalazły się w kanonie Nowego Testamentu. (Odpowiedź umieść w zeszytach.)

Wiarygodność manuskryptów

Szczególnie natchnienie Ducha Świętego, pod jakim pracowali autorzy zapisując Boże objawienie odnosi się do oryginałów, zwanych niekiedy autografami. Dziś nie posiadamy oryginalnych manuskryptów, ale mamy doskonałe kopie tych dokumentów. Ponieważ między kopiami istnieją drobne różnice, nie możemy do końca powiedzieć, że Bóg inspirował powstanie każdej kopii.

Jednakże nawet w kopiowaniu i przekazywaniu Pisma Świętego widzimy dowody Bożej ochrony i troski. Właściwie już sam fakt zachowania dokładnego tekstu przez tak wiele pokoleń jest eudem Bożej opatrzności. Można było by zapytać: Jak wiemy jest ten tekst, skoro istnieją różnice między kopiami? Na to pytanie możemy odpowiedzieć z całym przekonaniem: Tekst jest w pełni wiarygodny! Drob-

ne różnice zupełnie nie dotyczą którejkolwiek doktryny ani nauczania, ani też nie zmieniają naszego pojmowania objawienia Bożego.

Wielu ekspertów poświęciło całe lata na porównywanie najstarszych manuskryptów ze sobą i z innymi wiarygodnymi manuskryptami. Przeprowadzili obszernie badania. Niedawne odkrycia starych kopii tekstów biblijnych w okolicach Morza Martwego, w Qumran, w dużej mierze przyczyniły się do rozwoju prac.

Rezultaty badań naukowych potwierdziły, że w naszym posiadaniu znajdują się wiarygodne manuskrypty. Wykazano, że zachowane teksty hebrajskie i greckie są praktycznie identyczne z oryginałami (zwanymi *autografami*). Wszystkie ważne doktryny Starego i Nowego Testamentu są nienaruszone. Bóg, który natchnął autorów do zapisania Jego objawienia dla ludzi, zachował je także przez wiele pokoleń. Możemy mieć pewność, że nasza Biblia jest Słowem Bożym!

Podczas gdy Biblia wskazuje, że przy otrzymywaniu Bożego objawienia autorom towarzyszyło szczególne natchnienie Ducha Świętego (2P 1,20-21), nie możemy na podstawie Biblii stwierdzić, że takie samo natchnienie towarzyszy tłumaczom i kościołom Pisma Świętego. Nie chcę przez to powziąć, że tłumaczenia nie są wiarygodne. Wręcz przeciwnie, wiemy że współczesne i dawne tłumaczenia spełniają rygorystyczne wymagania naukowe. Większość z nich posiada wyjątkowo wysoką jakość. Jednak chcielibyśmy podkreślić, że nie możemy uznać żadnego tłumaczenia naszym ostatecznym autorytetem w sprawach wiary i życia. Powinniśmy porównywać jedną wersję z drugą i rozważać ich wartość według zasad naukowych.

11 Które z poniższych zdań są PRAWDZIWE w odniesieniu do kanonu Pisma Świętego omawianego w tej lekcji?

- a. Ponieważ nie posiadamy oryginalnych manuskryptów, nie możemy być pewni, że posiadany przez nas kanon jest natchnionym Słowem Bożym.
- b. Termin *kanon Pisma* wskazuje na to, że wszystkie księgi Biblii spełniają pewną normę: są natchnione przez Boga.
- c. Z ufnością możemy przyjąć nauczanie Biblii, ponieważ Bóg nie tylko natchnął Pismo, ale także zachował je przez wiek.
- d. Bóg nie tylko natchnął autorów Pisma w szczególny sposób, ale także inspirował naukowców, którzy tłumaczą tekst na inne języki, tak że wszystkie tłumaczenia są w pełni godne zaufania.
- e. Część literatury apokaliptycznej, np. Apokryfy zostały włączone do kanonu Starego Testamentu.

f. Nasz Stary Testament jest identyczny z Biblią Hebrajską.

g. Kanon Starego Testamentu składa się z 39 ksiąg, a Nowego Testamentu z 27.

INTERPRETACJA PISMA ŚWIĘTEGO

Cel 4. *Określ właściwe metody analizy i interpretacji Pisma Świętego.*

Może czytając Pismo Święte zauważyłeś pewne wiersze i fragmenty Pisma Świętego, które nie są dla Ciebie jasne, w odniesieniu do dzieł i planów Bożych. Nie objawiają także tego, czego Bóg oczekuje od człowieka. Może nie znalazłeś tam nawet wzmianki o Bogu. Ja na przykład zastanawiałem się często nad wartością księgi Kaznodziei Salomona i dlaczego znalazła się ona w Słowie Bożym. Wiele z jej stwierdzeń stało w bezpośredniej sprzeczności z innymi naukami Pisma Świętego. Czytając tę księgę znajdujemy w niej dominujący temat: "Wszystko to marność" (1,2).

Podchodząc do takich właśnie wersetów i fragmentów Pisma Świętego musimy je starannie przeanalizować, aby zinterpretować je właściwie. Musimy przeczytać wersety poprzedzające oraz następujące po danym fragmencie. W przypadku Kaznodziei, aby zrozumieć, co jest "marnością", musimy przeczytać całą księgę. Gdy dozbędziemy do ostatniego rozdziału, sens całej księgi staje się jasny. Autor wyraźnie stwierdza, że *bez Boga* całe życie jest bezużyteczne i jest marnością. Doświadczenie życiowe dało autorowi lekcję, którą chce przekazać nam w formie użytecznej rady:

"Pamiętaj o swoim Stwórcy w kwiecie swojego wieku [...] Bój się Boga i przestrzegaj jego przykazań, bo to jest obowiązek każdego człowieka. Bóg bowiem odhędzie się nad każdym człowiekiem, nad każdą rzeczą tamną – czy dobrą, czy złą" (12,1,13-14)

Przykład ten uczy nas ważnej zasady: *każdy fragment Pisma Świętego musi być analizowany i interpretowany w świetle nauczania całej Biblii*. Jeśli nauczymy się stosować tę zasadę, to będziemy budować nasze życie chrześcijańskie na zdrowych fundamentach. Nie osmielebmy się opierać naszego życia i działania na wyrwanym z kontekstu wersecie albo fragmencie. Jeśli nie będziemy stosować tej zasady, możemy popaść w poważne kłopoty.

Bóg pomaga rozumieć nauczanie Jego Słowa. Duch Święty nie tylko natchnął ludzi, którzy pisali Pismo Święte, ale także *oświeca* umysły czytających. Oznacza to, że Duch Święty *oświeca* umysł wierzącego, aby ten rozumiał to, co czyta. Bez pomocy Ducha Świętego nikt nie jest w stanie właściwie rozumieć Pisma Święte-

go, ponieważ grzech zaślepił umysł. Gdy Duch Święty mieszka w nas, wyjaśnia nam prawdy Słowa Bożego i pomaga nam właściwie je interpretować. (Patrz Rz 1,21; Ef 1,18; 4,18; 1Kor 2,6-16 i 1J 2,20,27).

Widzimy zatem, że Biblia jest Bożym objawieniem dla człowieka. Niektóre stwierdzenia zapisane w Biblii, jeśli nawet na pierwszy rzut oka wydają się kontrowersyjne, interpretowane w świetle nauczania całej Biblii, stają się jasne. Co więcej, Duch Święty oświeca nasze umysły, byśmy właściwie interpretowali Słowo Boże i rozumieli lekcję, której uczy nas Bóg.

12 Dokonaj zdanie: Każdy fragment Pisma Świętego musi być analizowany i interpretowany w świetle nauczania ...

AUTORYTET PISMA ŚWIĘTEGO

Cel 5. *Określ, jakie miejsce w naszym życiu powinno zajmować Słowo Boże.*

Kiedy studiujemy Biblię, pojawia się bardzo ważne pytanie: Jakie miejsce w naszym życiu i postępowaniu powinna zajmować Biblia? Pismo Święte bardzo wyraźnie przedstawia Bożą wolę w tej sprawie. *Dowiadujemy się, że Słowo Boże powinno być ostatecznym autorytetem we wszystkich sprawach wiary i życia* (2Tm 3,16-17).

Bardzo wcześnie w swoim porozumiewaniu się z ludzmi Bóg objawił swoją wolę i plan. Pomformował także ludzi o tym, czego od nich oczekuje – aby znali Jego przykazania i postępowali zgodnie z nimi: *“Wszystko, co ja wam powiedziałem, starannie wypełniajcie. Nic do tego nie będziecie dodawał ani niczego od tego nie umiesz”* (5Moj 13,1). Bóg zapowiedział nawet, że będzie ich wypróbowywał, czy zrozumieją Jego słowo i czy okażą mu posłuszeństwo (5Moj 13,4).

Jeśliby powstał wśród ciebie prorok albo ten, kto ma sny, i zapowiedział ci znak albo cud, i potem nastąpiłby ten znak albo cud, o którym ci powiedział. Czy to sprawiłoby, że jest prawdziwym prorokiem? Nie, jeśli nie będzie mówił zgodnie z tym, czego Bóg już nauczał w swoim Słowie (patrz 5Moj 13,2-4).

Zasada ta powtarza się w całym Piśmie Świętym. Nie powinniśmy dać się zwieść cudom, znakom, tym co jest tylko akompaniamentem dla Słowa, niczym, co chciałoby nas odwieść od prawdy Słowa Bożego.

Powinniśmy trwać w społeczności z Jezusem żyjąc zgodnie z Jego słowem: *“Jeśli przykazań moich przestrzegać będziecie, trwać będziecie w miłości mojej”* (J 15,10). Naszą miłość do Chrystusa możemy okazać przez posłuszeństwo Jego objawionej woli: *“Jesteście przyjaciółmi moimi, jeśli czynić będziecie, co wam przykazuję”* (J 15,14).

Słowo Boże jest prawdą (J 17,17). Dlatego powinno być najwyższym autorytetem w naszym osobistym i zborowym życiu. W wielu naszych zborach na podwyższeniu, na przodzie stawiamy kazałnicę, ponieważ właśnie tam zwiastuje się Słowo Boże. Jest to ilustracja słów Psalmisty Dawida: *“Bo nad wszystko wywyższyłeś imię i słowo swoje”* (Ps 138,2).

Słowo Boże powinno być najważniejsze w całym naszym życiu. Jego naukę musimy stawiać ponad rodzinę i przyjaciół. Powinniśmy zwracać uwagę na jego ostrzeżenia i kierownictwo. Powinno ono panować nad naszymi uczuciami.

Bardzo ważne jest, byśmy w naszych zborach mieli zdrową naukę biblijną. W sercach ludzi wierzących musimy pielęgnować miłość do systematycznego studiowania Słowa Bożego. Ludzie powinni schodzić się do domu Bożego nie ze względu na programy działania czy osobowości ludzi, ale z powodu miłości do Słowa Bożego.

*“Trawa usycha, kwiat więdnie;
ale słowo Boga naszego trwa na wieki”*

(Iz 40,8)

13 W oparciu o powyższe nauczanie wyjaśnij w zeszycie, jakie miejsce w naszym życiu powinno zajmować Słowo Boże.

Pytania kontrolne

POLĄCZENIE

I Połącz każdy termin (po prawej) z definicją (po lewej).

... a	Przekazywanie nie spisanych historii z pokolenia na pokolenie	1. Literatura apokaliptyczna.
... b	To co dzieje się, gdy Duch Święty pomaga nam rozumieć Pismo Święte	2. Autografy.
... c	Oryginalne manuskrypty Pisma Świętego	3. Tradycja ustna.
... d	Szczególne działanie Ducha Świętego – prowadzenie pisarzy poszczególnych ksiąg Biblii	4. Kanon
... e	Odkrycie prawdy Boga o samym sobie i Jego dziełach, które inaczej nie mogłyby być poznane.	5. Natchnienie
... f	Pisma charakteryzujące się przepowiedniami o katastrofach i wydarzeniach wstrząsających światem.	6. Oświecenie
... g	System kryteriów pozwalających określić, czy dana księga jest natchniona przez Boga.	7. Objawienie

PRAWDA-FALSZ Umieść **P** przed prawdziwymi zdaniami, a **F** przed zdaniami nieprawdziwymi.

- ... 2 Kościół jest ostatecznym autorytetem w sprawach wiary i życia.
- ... 3 Aby zrozumieć prawdy Słowa Bożego, musimy starannie analizować i interpretować to, co zostało napisane w świetle całej Biblii.
- ... 4 Natchnienie Pisma Świętego dotyczy autografów, kopii, tłumaczeń i wersetów.
- ... 5 Mamy pewność, że nasza Biblia jest wiarygodna jako natchnione Słowo Boże, ponieważ widzimy dowody na to, iż Bóg zatroszczył się o przetrwanie rzetelnych tekstów.
- ... 6 Wszystkie księgi włączone do kanonu Pisma Świętego są uznawane za natchnione przez Boga.
- ... 7 *Wyjątkowość* Pisma Świętego oznacza, że w 66 księgach Biblii mamy zawarte pełne Boże objawienie.

Odpowiedzi na pytania nauczające

7 a J 16,12–15.

b proroczego prowadzenia i oświecenia oraz dalszej doktryny.

c Ef 3,4–5,9–10; 2P 3,15–16; 2P 1,20–21

1 Objawienie w odniesieniu do Boga oznacza, że Bóg objawia ludziom to, czego nie mogliby się inaczej dowiedzieć o Nim samymi i Jego planach.

8 Będziemy wtedy wiedzieć, że musimy odrzucić każde późniejsze tak zwane objawienia, ponieważ nie są spójne z tym, co Bóg już objawił i nie przynoszą Bogu chwały.

2 a Prawda.

c Fałsz.

b Fałsz.

d Prawda.

9 a) Około 500 r. przed Chr. przez Ezdrasza i członków Wielkiej Synagogi.

b) 397 r. Synod w Kartaginie.

3 Według Biblii Warszawskiej (BiZTB)

a "Wtedy rzekł Pan do Mojżesza: Zapisz to..."

b "Wtedy Mojżesz spisał wszystkie słowa Pana..."

c "Lecz teraz – tak mówi Pan..." (Izajasz zapisuje te słowa.)

d "Słowo, które doszło Jeremiasza od Pana..."

e "Tak mówi Pan"

f "Jeśli ktoś uważa, że jest prorokiem albo że ma dary Ducha niech uzna, że to, co wam piszę, jest przykazaniem Pańskim."

g "... jak i umiłowany brat nasz, Paweł, w mądrości, która jest mu dana, pisał do was..." (Zauważcie, że w w. 16 Piotr uznaje iż to, co napisał Paweł należy do Pisma.)

10 Musiały być napisane przez apostoła albo przez niego potwierdzone. Treść musiała mieć charakter duchowy, który świadczył o natchnieniu autora przez Boga. Musiały być akceptowane przez cały Kościół jako natchnione przez Boga.

4 a) każdej pracy opartej na temacie biblijnym.

d) prowadzenia Ducha Świętego w życiu ludzi wybranych do zapisania Bożego objawienia Jego samego i Jego planu.

f) całej zawartości Pisma wraz z wybranym materiałem i dobranymi słowami.

- 11 a Fałsz. e Fałsz.
b Prawda. f Prawda.
c Prawda. g Prawda.
d Fałsz.
- 5 Chociaż istniał zwyczaj łamania gołeni ukrzyżowanych skazańców celem przyspieszenia ich śmierci, kości Jezusa nie trzeba było łamać, gdyż – jak stwierdził żołnierz – Jezus już umarł. Tak więc przebito Mu tylko bok włócznią.
- 12 całej Biblii.
- 6 a Jezus okazywał szacunek i akceptację Starego Testamentu jako Słowa Bożego; wypełniło się wiele z proroctw biblijnych; istnieje jedność tematów Biblii.
b Jezus cytował Stary Testament.
c Jednym z przykładów jest miejsce narodzenia Jezusa przepowiedziane przez Micheasza; inne dotyczy sposobu śmierci Jezusa przepowiedzianej przez Izajasza i Dawida.
d Odkupienie człowieka.
- 13 Odpowiedź powinna być podobna do następującej: Biblia, Słowo Boże powinno być ostatecznym autorytetem we wszystkich sprawach wiary i życia. Powinno kierować naszym działaniem, myślami i uczuciami. Musimy je wiernie studiować i stosować jego naukę w naszym życiu.